gemeente
Haarlemmermeer

nota van B&W

Onderwerp	Bestuurlijke lobbyagenda Haarlemmermeer 2026-2027
Portefeuillehouder	mr. Charlotte van der Meij
Collegevergadering	15 september 2026
Inlichtingen	Tanja Poorthuis
Registratienummer	13801191

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. de Bestuurlijke lobbyagenda Haarlemmermeer 2026-2027 vast te stellen;
2. de vijf voorgestelde lobbyprioriteiten als uitgangspunt te hanteren voor de bestuurlijke belangenbehartiging richting kabinet, Tweede Kamer, ministeries en landelijke uitvoeringsorganisaties.

2. Samenvatting

Met het coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid' hebben wij de ambities voor de bestuursperiode 2026-2030 vastgesteld.
Voor een belangrijk deel zijn de randvoorwaarden voor het realiseren van deze ambities afhankelijk van landelijke wet- en regelgeving, rijksbeleid, investeringsbesluiten en financiële regelingen. Om de belangen van onze gemeente tijdig en effectief onder de aandacht te brengen, is in 2025 gestart met de verdere ontwikkeling van Public Affairs binnen de organisatie.

In het afgelopen jaar is geïnvesteerd in de verdere professionalisering van Public Affairs door het inventariseren en prioriteren van lobbyonderwerpen, het ontwikkelen van een afwegingskader, het versterken van de lobbyvaardigheid van de organisatie, het opbouwen van netwerken in Den Haag en de regio en het analyseren van de lobbyagenda's van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Stedennetwerk G40 (G40), Metropool Regio Amsterdam (MRA) en Vervoersregio Amsterdam (VRA).

De voorgestelde lobbyprioriteiten zijn afgeleid van de ambities uit het coalitieakkoord en geselecteerd op basis van de kansen om landelijke beleidsvorming, wetgeving, investeringsbesluiten en financieringsstromen te beïnvloeden. Voorgesteld wordt voor de periode 2026-2027 bestuurlijk in te zetten op:

- bereikbaarheid en Noord/Zuidlijn;
- woningbouw, voorzieningen en groeigemeentefinanciering;
- Schiphol en leefomgeving;
- energie-infrastructuur, klimaat en netcongestie;
- jeugdzorg, preventie en opvang.

Deze onderwerpen vragen om actieve bestuurlijke inzet richting kabinet, Tweede Kamer, ministeries en landelijke organisaties.
De voorgestelde lobbyprioriteiten worden verbonden door één centrale boodschap:

> 'Haarlemmermeer vervult een unieke dubbelfunctie als groeigemeente en luchthavenregio. Haarlemmermeer is een nationaal knooppunt waar woningbouw, energie, mobiliteit en economie samenkomen en waar grote economische kansen liggen. De groei van Haarlemmermeer vraagt tegelijkertijd om investeringen in leefbaarheid, sterke wijken, maatschappelijke voorzieningen en een stevige sociale basis. Investeren in Haarlemmermeer is investeren in een gemeente die volop in ontwikkeling is en waarin economische groei en maatschappelijke ontwikkeling hand in hand gaan. Daarmee levert Haarlemmermeer een belangrijke bijdrage aan nationale opgaven op het gebied van woningbouw, economie, bereikbaarheid en sociale samenhang.'

De centrale boodschap sluit aan bij de bredere positionering van Haarlemmermeer zoals nog wordt uitgewerkt in het positioneringsverhaal van onze gemeente en het rapport 'Het beeld van buiten' (13489742). Haarlemmermeer wordt nationaal gezien als een gemeente die een belangrijke bijdrage levert aan de economische ontwikkeling van Nederland, de woningbouwopgave en de bereikbaarheid van de Metropoolregio Amsterdam. De lobbyagenda geeft richting aan de bestuurlijke belangenbehartiging om deze nationale rol ook te laten terugkomen in beleid, wetgeving en financiering vanuit het Rijk.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Aanleiding en context
Met het coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid' hebben wij de ambities voor de bestuursperiode 2026-2030 vastgesteld.
Voor een belangrijk deel zijn de randvoorwaarden voor het realiseren van deze ambities afhankelijk van landelijke wet- en regelgeving, rijksbeleid, financiële regelingen en investeringsbesluiten. Veel besluiten die direct van invloed zijn op onze gemeente worden genomen door kabinet, Tweede Kamer, ministeries en landelijke uitvoeringsorganisaties.
Om de belangen van onze gemeente tijdig en effectief onder de aandacht te brengen, is in 2025 gestart met het verder ontwikkelen van een structurele Public Affairs-functie binnen de organisatie.

Opbouw van Public Affairs
De afgelopen periode is Public Affairs binnen de organisatie verder ontwikkeld langs drie samenhangende lijnen: inhoud en strategie, het versterken van de lobbyvaardigheid van de organisatie en het opbouwen van netwerken en positionering in Den Haag en de regio.

- Inhoud en strategie: In het afgelopen jaar is gewerkt aan het inventariseren en prioriteren van lobbyonderwerpen binnen de organisatie. Daarbij is een afwegingskader ontwikkeld om keuzes te kunnen maken in de bestuurlijke belangenbehartiging. Ook zijn de lobbyagenda's van de VNG, G40, MRA en VRA geanalyseerd en is onderzocht op welke onderwerpen Haarlemmermeer zelfstandig of samen met partners invloed kan uitoefenen. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van een eerste bestuurlijke lobbyagenda. Daarnaast wordt ook gewerkt aan het 'verhaal van Haarlemmermeer'. Een eenduidig verhaal wie wij zijn als gemeente, waar wij voor staan en waar wij naartoe willen.

- Lobbyvaardige organisatie: Daarnaast is geïnvesteerd in het vergroten van het bewustzijn over Public Affairs binnen de organisatie door het aanbieden van trainingen zoals politieke monitoring en de masterclass Public Affairs, het ontwikkelen van een instrumentenkoffer met formats en een Sharepointpagina met informatie en voorbeelden.
- Netwerkontwikkeling en positionering: Tegelijkertijd is gewerkt aan het opbouwen en versterken van relaties met lobbyisten van overheden, belangenorganisaties en regionale partners. Ook is ingezet op het versterken van de positie van Haarlemmermeer binnen bestaande netwerken van onder andere de VNG, G40, MRA en VRA. Hiermee is de zichtbaarheid van Haarlemmermeer op relevante landelijke en regionale dossiers vergroot en is verder gewerkt aan de positionering van Haarlemmermeer als groeigemeente, luchthavenregio en economische kern binnen de MRA.

Een overzicht van de uitgevoerde activiteiten en resultaten is opgenomen in Bijlage 1: Public Affairs jaaroverzicht 2025-2026.

Doel
Het doel van deze nota is om focus aan te brengen in de bestuurlijke belangenbehartiging van Haarlemmermeer richting kabinet, Tweede Kamer, ministeries en landelijke uitvoerings-organisaties.
De lobbyagenda bevat uitsluitend onderwerpen:

- die rechtstreeks bijdragen aan de uitvoering van het coalitieakkoord 2026-2030;
- die van strategisch belang zijn voor Haarlemmermeer;
- waarop in 2026 en 2027 relevante besluitvorming in Den Haag wordt verwacht;
- waarbij bestuurlijke beïnvloeding daadwerkelijk verschil kan maken;
- waarvoor een gezamenlijke inzet van het college wenselijk is.

De lobbyagenda is nadrukkelijk geen overzicht van alle onderwerpen waarop belangenbehartiging plaatsvindt. Voor overige dossiers vindt belangenbehartiging plaats via reguliere bestuurlijke en ambtelijke contacten, regionale samenwerking en de netwerken van de VNG, G40, MRA en VRA. Daarnaast wordt, waar dit bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke ambities, bestuurlijke lobby via de politieke lijn ingezet door contacten met relevante politieke partijen en volksvertegenwoordigers. Naast de bestuurlijke lobbyagenda vindt doorlopend ambtelijke belangenbehartiging plaats via reguliere contacten met ministeries en andere overheden. Wanneer landelijke besluitvorming of politieke ontwikkelingen daarom vragen, kan deze inzet worden opgeschaald naar een bestuurlijke lobby door het college. Ook vanuit onze programma's en projecten, zoals het programma Schaalsprong, benutten we onze belangenbehartiging richting de provincie, het Rijk, Europese instellingen en andere partners om onze gemeentelijke ambities te realiseren. De lobbyagenda vormt daarmee de gezamenlijke bestuurlijke lobbyagenda van het college voor de periode 2026-2027.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?
Afwegingskader
In de afgelopen periode is een brede inventarisatie uitgevoerd van onderwerpen waarop belangenbehartiging vanuit Haarlemmermeer wenselijk kan zijn.
De onderwerpen zijn beoordeeld aan de hand van een afwegingskader. Daarbij is gekeken naar:

- maatschappelijke impact;
- financiële impact;
- afhankelijkheid van landelijke besluitvorming;
- beïnvloedbaarheid;

- bestuurlijke urgentie;
- mogelijkheden voor coalitievorming;
- onderscheidend belang voor Haarlemmermeer.

Het afwegingskader is opgenomen in bijlage 2: Afwegingskader bestuurlijke lobbyagenda 2026-2027. De volledige inventarisatie van lobbyonderwerpen is opgenomen in bijlage 4: Inventarisatie lobbyonderwerpen Haarlemmermeer.

Op basis hiervan worden vijf bestuurlijke lobbyprioriteiten voorgesteld.

1. Bereikbaarheid en Noord/Zuidlijn doortrekken naar Schiphol en Hoofddorp

> 'Wij zetten ons in voor de doortrekking van de Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp en vragen het Rijk hierover zo snel mogelijk duidelijkheid te geven.'
> 'De bereikbaarheid van Haarlemmermeer is essentieel voor woningbouw, economische ontwikkeling, de Spoorzone Hoofddorp en Schiphol.' (coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid')

De komende jaren worden belangrijke besluiten verwacht over het Mobiliteitsfonds, de herziening van de Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) systematiek en de prioritering van nieuwe openbaarvervoersinvesteringen.
De lobby richt zich op:

- opname van de Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp in toekomstige Rijksinvesteringsprogramma's;
- koppeling aan woningbouw en ontwikkeling bedrijventerreinen;
- aandacht voor de bijdrage van de Noord/Zuidlijn aan de bereikbaarheid, veiligheid en weerbaarheid van de regio en de continuïteit van vitale functies;
- versterking van Hoofddorp als OV-knooppunt;
- uitwerken alternatieve bekostiging;
- investeringen in de bereikbaarheid van de Schipholcorridor.

Hierover vindt samenwerking plaats met MRA, VRA, Schiphol, NS, ProRail, Provincie Noord-Holland en gemeenten en bedrijven in de regio.

2. Woningbouw en een sterke positie van groeigemeenten

> 'Er worden tot en met 2030 tot 14.000 nieuwe woningen gebouwd en we zoeken naar andere manieren om het aantal woningen te vergroten.'
> 'Nieuwe woningbouwprojecten hebben minimaal tweederde betaalbare woningen met 30% sociale huurwoningen.'
> 'Bij woningbouw zorgen we voor voldoende voorzieningen, bereikbaarheid en leefbaarheid.' (coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid'.

Wij leveren een belangrijke bijdrage aan de nationale woningbouwopgave. De ontwikkeling van onder andere de Spoorzone Hoofddorp en andere grootschalige woningbouwlocaties vraagt om substantiële investeringen in bereikbaarheid, maatschappelijke voorzieningen en de openbare ruimte. Tegelijkertijd kent onze gemeente een omvangrijke vervangings- en vernieuwingsopgave in wijken uit de jaren zeventig en tachtig. De lobby richt zich daarom op passende randvoorwaarden en een financieringssystematiek die beter aansluit bij de opgaven van groeigemeenten.

De lobby richt zich op:

- ondersteuning van de ontwikkeling van de Spoorzone Hoofddorp;
- rijksbijdragen voor infrastructuur, voorzieningen en gebiedsontwikkeling;
- een financieringssystematiek die beter aansluit bij groeigemeenten;
- een rechtvaardige algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- voldoende ruimte in wet- en regelgeving voor de woningbouwopgave (overgangsregeling).

Hierover vindt samenwerking plaats met de provincie Noord-Holland, de MRA en andere groeigemeenten.

3. Schiphol en leefomgeving

> 'Wij zetten in op een compacte, stillere en duurzamere luchthaven, met behoud van de economische betekenis van Schiphol.' (coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid')

De komende jaren worden belangrijke besluiten verwacht over het Luchthavenverkeersbesluit, geluidsnormen, milieunormen en verduurzaming van de luchtvaart.
De lobby richt zich op:

- een balans tussen economie, leefomgeving en bereikbaarheid;
- behoud van ontwikkelruimte voor wonen en werken;
- een voorspelbaar juridisch kader voor luchthavenontwikkeling;
- meer inzicht in de effecten van Schiphol op de leefomgeving, door meer metingen en onderzoek;
- investeringen in verduurzaming van de luchthavenregio.

Hierover vindt samenwerking plaats met onder andere provincie Noord-Holland, Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS), MRA en Schiphol.

4. Energie-infrastructuur, klimaat en netcongestie

> 'De aanpak van netcongestie heeft hoge prioriteit.' (coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid')

Netcongestie vormt een risico voor woningbouw, economische ontwikkeling en verduurzaming. Tegelijk vraagt klimaatverandering om investeringen in een klimaatbestendige en duurzame leefomgeving.
De lobby richt zich op:

- versnelling van investeringen in energie-infrastructuur;
- prioritering van groeigemeenten;
- ruimte voor energiehubs en netbewust bouwen;
- voldoende capaciteit voor woningbouw, maatschappelijke voorzieningen en bedrijventerreinen.
- voorkomen van klimaatschade door klimaatadaptie en de compensatie voor klimaatschade (bijv. funderingsproblematiek)

Hierover vindt samenwerking plaats met VNG, G40, MRA en VRA.

5. Jeugdzorg en preventie: zorg, ondersteuning en opvang

> 'Wij investeren in preventie en zetten in op het beheersbaar houden van de jeugdzorg.'
> 'Wij zorgen voor voldoende middelen voor opvang en ondersteuning van Oekraïense vluchtelingen.' (coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer – Meer wonen, leefbaarheid en veiligheid')

Haarlemmermeer heeft als zelfstandige jeugdregio een directe verantwoordelijkheid voor de organisatie en financiering van specialistische jeugdhulp. Daarnaast staat het sociaal domein in brede zin onder druk door stijgende zorgkosten, de uitvoering van landelijke hervormingen en de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

De lobby richt zich op:

- uitvoerbare landelijke hervormingen en regelgeving;
- voldoende en passende financiering van de stijgende kosten binnen het sociaal domein, waaronder de jeugdzorg;
- voldoende middelen voor preventie binnen het sociaal domein;
- passende en kostendekkende financiering van de opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen.

Mocht uit het lopende onderzoek van Cebeon blijken dat de verdeelsystematiek van het gemeentefonds onvoldoende rekening houdt met de jeugdzorglasten van onze gemeente, dan kan dit worden betrokken bij de lobby voor een passende financiering van gemeenten.

Leefbaarheid en veiligheid
De ambities uit het coalitieakkoord op het gebied van leefbaarheid zijn nadrukkelijk betrokken bij de selectie van de lobbyprioriteiten. Leefbaarheid is daarbij geen afzonderlijk lobbyonderwerp, maar een thema dat in meerdere prioriteiten terugkomt.
Voor veiligheid geldt dat de ambities uit het coalitieakkoord zich voornamelijk richten op lokale uitvoering, handhaving, preventie, toezicht en samenwerking met politie, Openbaar Ministerie en maatschappelijke partners. Hoewel landelijke wet- en regelgeving van invloed kan zijn op het veiligheidsdomein, zijn er op dit moment beperkte mogelijkheden om daarop invloed uit te oefenen. Ontwikkelingen op het gebied van veiligheid worden daarom gevolgd via het overzicht met de geïnventariseerde lobbyonderwerpen en via de reguliere contacten met samenwerkingspartners. Indien landelijke beleidsontwikkelingen aanleiding geven voor gerichte belangenbehartiging, kan het onderwerp op een later moment alsnog worden toegevoegd aan de bestuurlijke lobbyagenda.

Samenwerking en overzicht lobbyonderwerpen
Naast de bestuurlijke lobbyagenda is een bredere inventarisatie van lobbyonderwerpen gemaakt. Hierin zijn onderwerpen opgenomen die relevant zijn voor onze gemeente, maar waarvoor op dit moment geen afzonderlijke bestuurlijke lobby-inzet richting Den Haag wordt voorgesteld. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om onderwerpen waarop wij aansluiten bij de gezamenlijke lobby van de VNG, G40, MRA of VRA, of om dossiers waarvan de landelijke politieke besluitvorming nog onvoldoende concreet is om een eigen lobbystrategie te ontwikkelen. Een voorbeeld hiervan is de lobby voor voldoende middelen voor de uitvoering van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS).
Een overzicht van de onderwerpen waarop Haarlemmermeer gezamenlijk optrekt met de VNG, G40, MRA en VRA is opgenomen in bijlage 3. Het overzicht is opgenomen in bijlage 4.

De VNG en G40 werken momenteel aan nieuwe lobbyagenda's voor de komende bestuursperiode. Ook de lobbyagenda's van de MRA en VRA worden periodiek geactualiseerd. Daarnaast kunnen landelijke politieke ontwikkelingen, nieuwe wetgeving of gewijzigde prioriteiten uit het coalitieakkoord aanleiding geven om de lobbyagenda aan te passen. Daarom worden zowel de bestuurlijke lobbyagenda als het overzicht met lobbyonderwerpen tweemaal per jaar met ons college besproken. Tijdens deze bespreking wordt bezien of de gekozen lobbyprioriteiten nog aansluiten bij de actuele politieke agenda en of nieuwe onderwerpen aanleiding geven om de lobbyagenda of het overzicht te actualiseren.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?
Landelijke politieke prioriteiten kunnen gedurende de bestuursperiode wijzigen en nieuwe ontwikkelingen kunnen ook aanleiding geven om lobby-prioriteiten voor onze gemeente te wijzigen. Om die reden wordt ook voorgesteld de lobbyagenda niet voor de gehele bestuursperiode vast te stellen, maar voor de periode 2026-2027. Een te groot aantal lobbyonderwerpen vermindert de effectiviteit van de inzet, daarom is gekozen voor vijf onderwerpen.

Succesvolle lobbytrajecten kunnen bijdragen aan extra Rijksmiddelen, verbeterde regelgeving of gunstigere investeringsbesluiten voor Haarlemmermeer.

3.3 Wat mag het kosten?
Aan de uitvoering van deze nota zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

Wat zijn de financiële risico's?
Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van deze nota.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
Het college is gezamenlijk bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de lobbyagenda. Binnen het college is de portefeuillehouder Lobby het eerste aanspreekpunt.

3.5 Wanneer en hoe zal het college over de voortgang worden geïnformeerd?
Na vaststelling van de lobbyagenda worden de vijf lobbyprioriteiten uitgewerkt in een lobbystrategie en afzonderlijke -plannen.
De lobbyagenda en inventarisatie van lobbyonderwerpen worden tweemaal per jaar met ons college besproken. Daarbij wordt bezien of de prioriteiten nog aansluiten bij de ambities uit het coalitieakkoord, de landelijke politieke agenda en de actuele kansen voor belangenbehartiging. Wij worden daarnaast periodiek geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en behaalde resultaten.

3.6 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?
Een belangrijk deel van de voorgestelde lobbyonderwerpen raakt regionale opgaven binnen de MRA.
Wij trekken in verschillende dossiers gezamenlijk op met de MRA, VRA, provincie Noord-Holland en andere gemeenten. Daarbij gaat het onder meer om bereikbaarheid, woningbouw, energie-infrastructuur en economische ontwikkeling.

De bestuurlijke lobbyagenda versterkt daarmee niet alleen de positie van onze gemeente, maar draagt ook bij aan de gezamenlijke belangenbehartiging van de regio richting het Rijk.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

Hermineke van Bockxmeer Marianne Schuurmans-Wijdeven

BA. Marja Ruigrok

Bijlage(n)

1. Public Affairs jaaroverzicht 2025-2026
2. Afwegingskader bestuurlijke lobbyagenda 2026-2027
3. Overzicht gezamenlijke lobbyonderwerpen VNG, G40, MRA en VRA
4. Inventarisatie lobbyonderwerpen Haarlemmermeer